

Fábulas en Dialecto Vizcaíno

(JARRAIPENA)

ZORTZIGARREN IPUÍÑA

Erbi bicitzeaz gogaituac ta ugarashioac

Erbi batzuc baten
 eguinic batzarra
 «¿ay bada, ciñoen,
 gueure zori charra
 Gueu beti bildurrez
 beti gueu icara
 bein ez gaituc bake onez»
 «orrelan ¿nor bizi
 onen bake galduz?
 guizonac bateti
 lakioz eta suz:
 chacurrac ausica
 atzean yarraituz
 otso, lukiac gueu ilca.
 Alan ibilteco
 oba yoägu il
 t'azken emoteco
 neke ain ugaril (sic)
 t'ain gogor ganera
 yatorcuanari
 gueu ta lanac uretara».

Esan ta eguin doaz
 urari emoten
 buruac, itoaz,
 nekeac itoten
 Munera aic eldu
 t'ugarashioac
 an, plast, cirean mushatu.
 Aushe icusiric
 diñoec «gazteac
 ez gozac bacarric
 gu nekepecoac.
 Gayoazan alon,
 atzera: ta lanic
 bayoagu, egon, egon.
*Nekepean danac
 obeto danari
 aitu, eta lanac
 êiten yacoz aci;
 barriz beguiratu
 chartoagoari
 damuac dira laburtu,*

BEDERATZIGARREN IPUIÑA

Agure gogaitua ta balbe charra.

Agureac
ozta ozta
eroian egur-sorta:
ta nekeac
erasota
diño «ay, eriotza».
¿Non, non ago?
ator laster
gaisho au eroaten
nic gurago
yoat, eder,
il bere bici bashen.
Ar'or bertan
balbe charra
bere begui aurrean

imini zan
ta dirautsa
¿zer guroc nic yaiadan?
Ez besteric
(zarrac larriz)
ezpada yasotea
au lurretik:
guero barriz
aurretic eu kentzea».
jceinbat ceinbat
biraoguilla
artaen dituz ipuiñak!
calteren bat
escatuta,
badatos, an negarrac.

AMARGARREN IPUIÑA

Asto iru yabe bata baño bestea deungagoac izana.

Astoak euan yavetzat
achulari (*sic*) escu-entsia
t^a eguneco yanaria
urri da astoarentzat.
Nai leuke onec beretzat
yango davena ugari
baya gueure achurlari
orrec ezteutso emoten:
t^a orregaitic eroaten
dau gosea ondo sarri.
«Ay, ay, diño ugazabac
nayaucac beti ni gosez
asazcaldi on bat pozez
¿niri nosh elduco yadac?
¡Ay ta ene gosecadac!
Nic yanez au bayaroat
laster eguin bear yoat

emengo egotaldia.
Yabe escu-ugaria
¿nic bein izango echoat?
Guero yaveac, salduten
deutso lapico-guinari.
Au barriz zan emolari
charra: eta ezda urten
lazeritic, ez kenduten
astoac gose bicia
bestetic ortuaria
iñosh ostu eroiana,
eztauco, ez, orain yana
ezt^a aza baten orria.
Orregaitic astochua
ebilen beti ta beti
nos onen aguindupeti
ateracoan burua

ta ez bici ain artua.
 Salduten dau zorionez
 ed° obeto adinonez
 ta ¿celango yaveari?
 Narruguin atsituari
 nor ilgo eztan emonez.
 Narru gordinen azpian
 ed° onduricoen pean
 egunean egunean
 dabil yoan etorrian
 gosez edo yan guichian:
 ta bildurrez dagoala
 nos berari bere azala

kenduco deutsan biciric:
 orregaitic erdi ilic
 ta icaraz bici dala.
 Guerora, «au, esan evan
 contu onac ateraric,
 ez beste ugazabari:
 ce banayoac onelan
 char bat itzi banayevan,
 besteagaz noc deungago».
Bacocha chit ondo dago
Yaunak yamico tokian
agan burua itzian
isango dau obeago.

AMAICAGARREN IPUÍÑA

Guizon escu-etsi lanez betea ta adiskide esan onecoa

Guizon batec eucazan
 gauza guztiac
 salduta, eguin evan
 urre-opil bat:
 ta lur azpian
 sartu evan opila
 ortu erdian.
 Egunean ta egun
 yoian cicotza
 icusten ondasuna
 edo biotza.
 ¡Ceinbat apachu
 emoten deutsan ari!
 guero estaldu.
 Leiotic dacus batec
 celan urrea
 darabilen guizonac
 sartu ta atera.
 Eta gau baten
 kentzen deutso cutuna
 ta eroaten.
 Oi leguez gosh goshetic

biaraumean (sic)
 artu nai dau lurpetic
 escu artean.
 ¡Damu gorria!
 dacus ostu deutsela
 opil Oria.
 ¡O ceinbat negar garratz!
 ¡ceinbat ayari!
 ¡ceinbat garbai eskerga!
 ta ¡ceinbat larri!
 Ez dauca onic:
 ez yan, ez edan daike,
 eta ez loric.
 Onelan dabilela
 igarten deutso
 lagunak naibagea
 eta dirautso:
 ¿Cer doc, guizona,
 ain ilun ibilteco
 lengotic ona?
 Zabaltzen deutsa onec
 bere biotza

bai esan bere, daven
damu mingotza.
«Agertu urrea
edo il noc damuac
adiskidea».
«¿Zer, dirautso lagunac,
au doc gustia?
Artu arri bat eta
egui opila.
Sartu lurpean

ainbat eguingo deua
zein da besteac».
*Cekentzarren caltea
onetan dago,
izan gauza, ez izan
beti deungaro
Izanda, lana;
galdurik, damu; ta ez
bein ondo dana.*

AMABIGARREN IPUIÑA

Ollo soñularia ta lapurrac

Eche baten lapurrac dira sartu,
gura dituez basterrac aratu
goi goitic eta bera.
Guero bere ez dave ecer atera;
ollar zar bat bai ¡ce izacaria!
baya lapurrentzat ona guztia.
Artu yaiagun au gueure ederra,
gangargarri, panpar, buru arroa
lumati, allatsu, lodi, mardo, a,
guretzat izango dok, gaur eperra.
¡Gaur bai gure esteguak!
Alan diño e lapur chancha-gurac.
Beeroen ollar zarra iltera
lapicoan egozten imintera.
Emon eutsan ollarrac negarrari
biotza biguntzeco lapurrari.
«¿Cetâco nozue ni? ¡O guizonac!
ezpadodaz aragui samur onac?»
Guztia dalperrean
lapurrac ez dau errukiric arean.
Ollarrac ekin ta ekia berbera.
¿Cetâco naroazue neu iltera?
Artu baninduzue ollaskotan
samur izango nintzan yatecotan.

Il bedi ollasko bigun gozoa:
ollar zarra ¡ce yateco zozoa!
Nacutsue zarturic,
gogor, gauza-eza eta zailduric.
Ez naz bici neu iñoren caltean.
Orduac iragartuten (*sic*) gavean.
Bici nazala banaz cerbaitaco;
ilten banozue ez ecetaco.
Neure soñua da chito artua
ta iratzartzeco loac artua.
¡Eguinaren bizarra!
gangar andiagaz az gangarra.
Emon doc ilteco erabaguia
idun ori izateco ebaguia.
¿Dozala guizonac iratzartuten,
yagui yitezán gavaz soñututen?
Ori barriz ¿lapurren aurean?
Galdua az gaur gueure batzarrean
orretanche yagoc gure caltea
t'iretzat, eroa, orain iltea.»
*Gaistoguilleac eztau nai arguiric
ezta bere izatea ezauna:
okerreraco gura dau iluna,
ta ez eukitea ecuslaririk.*

AMAIRUGARREN IPUIÑA

Aceri mats-gurea

Lukia baten yoan zan mastuira
 egozanean dingilizka mordak
 aitu-ezkero diño «¡ay, begira
 eta, ce onac!»
 Oraingo onetan, beintzat bear yoat
 ase ta bete nic sabel gosea
 ¡O ce eguna, ene mats-mordoac
 gaur bai neurea!
 Abiadu da. Guero nondic nora
 ekingo deutsan mats aec yateco:
 oraingo saltuca eguiten dau gora
 aõa artzeco.
 Guero atzeco oin bien ganean
 zutunik yarri ta agaitic achina
 igo nai leuke ¿cer da azkenean
 ac ez eguina?

Bein eguinari guichi erechiric
 beste ascotan abantetan yaco
 indarrac, putzac barriro usturic
 arrapetaco.
 Guztiz alperric izan tzan, orrenbat
 ec^e eguin-alac, ta ecin eguinac
 emen-ezkero, eztau ez lacain bat
 ostu aguinac.
 Ostean guero gure lukichuac
 matsai beguira epe dollorrear:
 «ez dozac gauza, ez dozac elduac:»
 esaten evan.
*¡Berein onango gizonen artean!
 cerbaitegaitic buruac urratu,
 al dana eguin ta ecin davenean
 achakiatu.*

AMALAUGARREN IPUIÑA

Catu ariman bildur-eguiac.

Catu bit
 ya yanic.
 burruntzico olloa
 diñoe
 ea ete
 daven yango burdiña.

¿Baleie?
 Ez dave:
 bildur arima gauzan.
 ¿Ceinbatec
 ez yoec
 gauzac ebaten alan?

AMABOSTCARREN IPUIÑA

Otso gaishotua ta ardi ascoyakina.

Otsoa dabil basoetan
 basterrac guztiac galduten,
 emen ostu bestean ilten
 yausi da chacurren ortzetan:

Eta aguinca ebaguiric
 itziten davee gaistoac
 galduric bere lau zancoac
 haya orregaitic biciric.

Egun ta egun cerbait da ondu
 ta estututen dau goseac:
 ezteutso emoten eizeac
 ta berarragaz ez atondu.
 Ardi bat dabil anche yaten
 «ator ona dirauts^o otsoac,
 erruki bear doc gaishoac.
 Ecardac ura ontzi baten.»—
 «— ¿Ura nai doc nic ecartea?
 dirautso urtento ardiac,
 ez arabil eu egarriac;
 gosea doc, luki, gosea.»
 Gura eunke malmutz, garbitu
 polito polito cintzurra,

t^aataraco neure azurra
 ire aguietan apurtu.
 Arinic ecin doanean
 asmadu doc ire egarria
 et^a azala errukarria
 guzur utsa daucac miñean.
 Ilgo al az, il, orche bertan
 asco-yakin, char, artosoa.
 Ez-nachac ni orren zoroa,
 yausteco eure aguietan.
*Bai: bacoachac gordeburua
 gaisto deunga guztietatic,
 ta euren berba leunetatic
 izan ezdedintzat galdua.*

AMASEIGARREN IPUIÑA

Madrilgo itsu barri zabaltzaillac

Zan une baten guerra tin itzal bat
 Españarracaz Frantzesen artean
 ta ilten even guizon makina bat
 alcartutean.
 Izan tzan bada guere malpecadu,
 Irun aldean atak^e eskerguea:
 bioc il asco baita asco galdu
 batac bestea.
 Madrilgo cale, plaza, basterretan
 ebiltzan guero bertaco itsuac
 paperak saltzen eta zabaletan
 gueuc eguinduac.
 Dedarrez bada eta turrunt zarrai
 ots eraguinic, ciñoen itsuac:
 Bai: Españarrac deutsez Fran-
 eyo buruac [ciarrai
 Baguilearen oguei garreanean
 Or Irunetic cerchubait arago

bitzuoc ekin eutsen, gueu guinean
 izan gueiago.
 Lau milla guizon lurrean echunic
 guelditu yakez eta bost millari
 oratu deutse gureac et^a artunic
 onantz ecarri.
 Bertan egoan guizon azartuac
 dirautso: «Itsu, eta guretatic
 ¿ceinbat il dozac? ta ¿ceinbat
 Arren esaguic.» [artuac?
 Erantzun eutsan gueure itsu orrec:
 «ori Madril-en eztoac esan bear
 Paris-co itsuac ebatzico yoec
 artez, nai ceaz.»
*Cerbait eguiten gaituezan berbac
 or darabilguz beti gora-bera;
 barriz chikitzen gaituen bestea
 ez bein atera.*

AMAZAZPIGARREN IPUIÑA

Osaguilla, gaishoa il ezkerro erremedioa ezan evana

Medicuac
 diño bada
 il tzan gaishoa gaitic
 «au odolac
 aterata,
 etzan ilgo onetatic.
 Badarantzu
 an dagoan
 batec: Au lenagotic

zuc aguindu
 bacenduan
 ori zan ondo eiñic.
Astoari
garagarra
il ezkerro ondotic,
biciari
zarra zarra
yaten emon bearric.

AMAZORTZIGARREN IPUIÑA

Guizon parrasta ta guizon yakina.

Guizon parrastac esaten
 evazan farfulleriac
 pitean bein, et^a aciac
 «Madril-en nic egun baten
 yente guztizco errematen
 ta Erregueren aurrean
 amar bat cana lucean
 saltutu, t^a andi chikiac
 icaraturic guztiac
 anche guelditu cirean.
 Cecen bateri Gaztelan
 adar batetic eutsiric
 bildots bat leguez gueldiric
 plaz'erdian euki nevan.
 Catamotzac eguit' evan
 Cataluñan calte larchu.
 Mendiz mendi banoatsu:
 ta zapotzetic artua
 dacart errirauzua
 baita an ito panpartsu.
 Arrabetean zabalíc
 ao guztia davela
 et^a adurra dariela
 beguiái eraguin bâric
 arrituric, ícararic

dagoz yenteac entzuten,
 ta barriac itanduten.
 Besteari ez naguitu:
 t^a alcarren atzean ditu
 berbac irabiotuten.
 An egozanen artean
 bat zan nonbait arguiago
 baita cerbait urtenago.
 Eta guztien aurrean
 dirautsa onez onean
 ta cintzo urrengo itzac:
 «Adiskidea, eguizac
 emen diñocan gauz'orrêc,
 eta nic ta beste onêc
 eu artuco augu aintzat.
 ¡Ceinbateri onenbeste
 esan leikion eguiac
 Buruac parraskeriaz
 eguin andi naico beste.
 «Eguin yoat au ta beste
 Ain uritan en° aldian.»
 ¿Orain barriz? ¿Gure errian?
 Epelac, ta gauza ezac.
 Eguizac emen: ta ecertzat
 artuco aut icusian.

EMERETZIGARREN IPUIÑA

Aztu, besteen gauceen igarlaria, ta bereetan itsua

Aztu guzurra
 cartac eyo
 ta ebaguiric
 daragoio.
 Oni ta ari
 igarriten
 cer cer (*sic*) etorri
 bear yaken.
 dirautsa Atal-go
 mutilari
 «I ezconduco
 az iñondi
 Nesca aberats
 cintzoagaz
 lau milla ducat
 yaucânagaz.
 Aganic barriz
 bost ume eder
 izango dozac
 ¡eztoc ecer!
 Ichas-aldeco
 andreari
 «ez bildur izan
 senarreqic.»
 Bost ille harru
 ceur' alboan
 izango dozu
 oniñoan

Aurtemin yatzun
 Habana-tic
 urten ta dator
 aberatsic,
 Onic onean
 bere nesca
 larri datorco
 «Ai andrea»
 Gure echea
 suac artu dau
 sugatetic:
 gara galdu»
 Aztuak dana
 arrituric
 negarrez diño
 ta gogotic:
 «Ene mamarra
 ast' andia
 bestena dakit
 ez nirea»
 ¡Ceinbat ipuiñac
 artzen ditu
 euren gaucêtan
 itsu itsu:
 ta bestênetan
 yakin argui
 cer eguin bear
 ta cer itzi.

OGUEIGARREN IPUIÑA

Catu padarra ta eiztariac

Anchina erri baten
 bici zan catua
 gueldi egon bearrez
 guztiz gogaitua;

Iguesa artu nai dau
 ehetic basora
 igaroten egunac
 bere gag^o onera.

Diño: «¿Zer doc gazteac,
 emen ni sarturic?
 ¿Nic egoan bear yoat
 bildurrez beteric?
 ¿Sucaldera nayoac?
 Nesca otseguñac
 neure-ganatzen yozac
 bere aserreac.
 Ilinti ta bartzunac
 yeustazac yaurtuten
 neure bizcar-azurra
 asco minberatzen.
 Au doc emoten yeustan
 egunec^o oguia
 alan artu yaiadan
 sabaira-bidea.
 Nayarabildec guero
 sarri ilariaz
 lapurreta guztiaz
 niri egotziaz.
 Asmu zantar onegaz
 nayoec zainduten:
 oramayan okelac
 yeustezac gordeten.
 Iñosh iñosh bayoac
 gure otseguña
 beste toki batera;
 baya suguetea
 chacur baten pecora
 yeustac ac largatzen
 itzi nai ez yeustala
 onec urreratzen.
 Catuac bear yoec
 bici ganbaretan
 billatu yanaria
 eche sagüetan:
 suac argaltzen yozac
 ta guztiz macaldu,
 alan gueure Mishochu
 guztia doc galdu.
 «Au doc nic yantzuadan
 betico leloa:

guero estaltzen yoec
 contuz lapicoa
 arrapau ez yaiadan
 gueli egosia,
 ta euren yatécotic
 ase nic gosea.
 Egun bakezco бага
 ¿nor bici onelan?
 Ez doc enetzat obe
 igues berealan
 mendira eguitea,
 cer yan billatzeco
 sabel ain mûritua
 nosbait beteteco?»
 Catuac asmo ori
 artu evan laster
 eizan arrapetaco
 ollagor ta eper,
 satitzac, satorrac, ta
 erbi gaztechuac,
 birigarro, zozoac,
 beste chorichuac.
 Basoan artu evan
 leku ezcutua:
 alan dago gorderic
 gueure bizartsua,
 cateac egosteco
 pizti, t^a egastiai
 bidea zabaltzeco
 este chimurtuai.
 Laster zan bai guizendu
 Mishochu gueurea.
 mendian izat eztau
 echeco gosea.
 Diño «¿Au yanaria
 samur gozotsua!
 Errian bici dana
 da, bai, zoratua».
 Catu eremutarrac
 ez dau nai berarric:
 ez aran, ez mesmeru
 ez baso sagarric:

aragui samurretan
 dago coipeturic,
 barau tzarra daucala
 betico azturic.
 Onelan ebilela
 pozez zoratuta
 doacoz eiztariac
 su-armac artuta:
 laguntzat davêzala
 eiza-chacur zûrrac
 billatu ta ilteco
 eper ta erbiac.
 Usainca dabilela
 chacur bat lurrean
 beingoan guelditu da
 satitza aurrean.
 Dago gueure padarra
 an ishil gorderic,
 chacurrac gura eztau
 alde eguin aric.
 Eiztariac an dira
 inguru batuten
 ollagor eper edo
 erbiac urteten
 ete evan sasitico
 sua eguiteco
 ilic escuz artuta
 buryacaratzeo.
 Ustez uste bâcoan
 dacusdecatua

sasipe zocondoan
 guztia sartua:
 eucazala alboan
 azurrac ugari.
 Zala calteguillea
 trast, eutsen igarri.
 Chistuz, barrez, biraoz
 deutsea escuz eusten
 ta locarri zaillacaz
 errime lotuten.
 Esaten bere deutse
 «¡Eiza-galtzallea!
 emen galdu bear doc
 ire bicitzea. —
 — Guizonak ¿Cer eguin dot?
 dirautse, catuac
 aguertu guidazuez
 neure pecatuac
 Baldin ceuen laguna
 neu banaz onetan
 ¿cetaraco nozue
 alan castiguetan?
*Aguintaria bada
 calteguin andia
 ¿celan cigorperatu
 lapurchu chikia?
 Lapur gaisto artzallac
 badira lapurrac
 iruntzico ditue
 azur ta mamiñac.*

OGUETABATCARREN IPUIÑA

Ezcongueia ta emazteguei biak, gaztea ta zar-nastea

Ez zar ta ez gazte
 bere ulle erdia
 zuritzen asia
 ta nonbaitz bere
 gogoeta asco igaro ondoan

guizon cicotz-to bati yarri yacon buruan
 bêvala nos edo nos ezcontzec^o ordua.
 Gure ezcongueiac bêvan dirua,
 bai cea, bai acia;
 ta egui eguia
 ondo costaric
 baldara batua.
 Berac azkenic
 bêvan emasteguei naicoa? (*sic*).
 Gustiac nai cirean azaz,
 edo obeto aren poltzaz.
 Cueure guizona agaitic
 etzan larritzen:
 Arinegui gauza onic
 ez da eguiten.
 Nescatilla biri cirudian
 itzi eutsela biotza artuten;
 ez agaitic guztiz yavetuten.
 Bada oraindo adin onean tzan:
 bestea ia
 galtzen asia;
 baya apaiñez eukezana estalduae
 denporeac ostu eutsazan urteac.
 Nescatilla aec zoraturic
 euken guizon au guztizco,
 bacoachac izatea gaitic
 altzoan: ta biac ulle-ustuteco
 yolastaca leguez errotic
 gaztênac zuri guztiac
 ta zarrac ulle baltzac
 eurrez ideki eutsezan,
 orren ando ece calboturic
 guerora imin even.
 Amodioak ez evan guztiz itsutu
 cekento tzar ori: zanean contutu,
 esan eutsen andragueiai berac.
 «Ezker milla, nescato ederrac:
 benetan dan-au nozue mutildu
 baya orregaz ez tot ecer galdu.
 Ondo da, iracurle maitea,
 cer direan nescac yakitea.
Ascotan bazabiltz

*aecaz chanchetan
gorputz-arimacondasunac
kenduco deutsuez danac*

OGUETABIGARREN IPUIÑA

Bela gaiskin chikia, otso gaiskilla andia ta guizona.

Astoac bizcar azurrean
eucan zori charrez zauria.
Gauza zan, bai, negargarria
beleac ekin eutsanean.
Alper osticadea
t^a arrantza tzarrac eguitea
Asta-zaina (barrez) gozozco
ta belea yaten gogozco.
¡Asto errucarria!
¿Non yagoc eure errukia?
Icusten egoan otsoa

ce larri ebilen astoa:
astazainac errukirik ez
ta belea ushatu nai ez.
«zori gaistocoa ni
¡escupean artu banagui!
Au diño otsoak ez deunguero
ce ondo ausmartu ezkerro.
Guizon gaistaguin otsotuac
dagoz ipuiñean sartuac
beti bici bear icaraz
ez gozoz ta bai bake charraz.

IPUIN BERBERA

Gauza batzuetan cerbait bestera eguinda

Bela calteguin chikina, otso eraillea ta guizona.

Asto burutzarrac bizcarrean
eucan alan bearrez zuloa:
ta zan negar eraguitecoa
beleac an eragoioanean
Alper osticadac.
ta alper tzirean arrantzacac:
yabea beguira barre zantzo,
ta belea yaten gogo gogoz.
Adi dago lurpetic otsoa

cein estu darabillen astoa:
yabea bertan ero eroric
ta yaleari ez *ken* bat *ortic*.
«¡Zorigaldua neu
diño, ainbeste eguingo baneu!
Bai: eguia, otso yave arec
ori icusita ilgo induket.»
Calteguin chikia eroan diteke
ilzalla donguea ken beiteke.

OGUETA IRUGARREN IPUIÑA

Asto nekeac amaitua ta ila, ta zaldi biotz gogorra.

Asta emeac pisu gueiegui
eroian bizcar ganean
t^a albaintinkaca yoian bideti
arnasa ecin betean,
emen guelditu
guero iguitu,
charto batean bestean.
Beragaz yoian zalditoari
dirautsa onez ta lotsaz:
¡Ay zaldi laztan, lagun zamari!
il bear yoat pisuaz,
yaucât larregui
ecin nayeguic
nic onen zam^a astunagaz.
Arren ta arren, zaldi maitea,
euc izan nizaz erruki.
arindu! guidac ene carguea,
eutsiric euc atal bati.
Eguiten beustac
emongo deuat
eskerric asco, ó zaldi.
Zaldi musturrac purrustu tzarrac
eguinic ¡ay! ta entzun ez,
buruguin onac lagunguin charrac
dirautsa orri destañez:
¡Asto ta asto!
¡Gaisto ta gaisto!
irea beti: besteric ez.»

«Gogora yoan gura enduken
pisuchu iski bategaz!
bestec eztanda ta... bayeguiken
ez deuna deus bestenagaz.
Ez yonat ecer;
eguin emen ler:
il aldin or nekeagaz»
Alango baten astoak uco
eguin dau, eguin, bidean.
Yaveac arre: yaveac isho:
yaveac yo: t^a alperrean
bertanche yausi
arnazac asi
astoa, il da ^azkenean.
Asto bagaric bere burua
yaveac icusi, eta
zaldi mushari aren pisua
emon deutso bizkarrera:
ganetic dala
aren azala,
au eratzita, kendua.
Onda eguinic, ondo bai ondo,
saldi biotz bagacoa.
Alanche bada yacoc emongo
doanari eu lacoa
¡ay, bai, gogorra!
ire sendorra,
ta bestêna eutsaz, ta öa.»

OGUETA LAUGARREN IPUIÑA

Leoi-artz auska indarguetuac, ta lukia

Leoiak eta artzac bein aurkitu evên
mendian barruan ardichu galdu bat
deslai ebilena, baita gura leukên

biac, bacoachac beretzat.
 Artza nonbait egon lecuz urrerago
 ta leoi yaunari lotsa yagon bagan
 Ardi gaishoari esetsi lenago
 deutso, il ta bota, bertan.
 Leoi uzuari ori dacusala
 su goritan sartu, ta orroi eguinic
 basterrac guztiac bêra dacazala
 garra dario danetic.
 Estau onen arin oñastarri batec
 batetic bestera bidea eguiten
 ta il yo davena, ceinda leoi orrec
 deutsan artzari ekiten.
 Artz bildurgarriac lazturic ulleac
 Aõa zabal ta erpac lusaturic,
 arpegui emoten deutso, celan achac
 olatuai gogorturic.
 Batac gogor gogor ta gogor besteac
 erpaca bat onec, besteac erpaca:
 biac ortz-aguinca, indar-putzac biac
 altar apurtu guraca
 ¡Ay ango orroiac ta desgarrío!
 ¡Ango burruc-auscac, ta apurtzea altar!
 Ez etzirudian ezpada trumoia
 edo lurra zala dar-dar.
 Onelan luzaro ibili cirean,
 aric etal danoc ebai indar-ustu
 ta nekeen nekez echunic lurrean
 bioc cirean gueratu.
 Guelditu ezkeró aric pusca baten
 aceri yakina dator ara laster
 ta bien aurrean ardia dau yaten:
 eurac barriz ezin ecer.
 ¡Oy ta ceinbat bider aucilari charrai
 au yazoten yaken! Diruac utzitu:
 encon nastariai eta letraduai
 ecer-ecéan guelditu.

OGUETA BOSCARREN IPUIÑA

Catamotz uzu caiolatua, ta chacur etse-yagola ascataua

Caiola burdintsuan
 catamotz uzua dago sarturic
 dacusala chacur bat pozturic
 cate bagaric, parlantzuan.
 Gora-ber^a au icusi evanean
 sartu zan catamotza aserrean,
 cerua besoz nai dau arrapatu,
 eta eubazan burdiñac urratu
 Diño hada deadarrez chacurrari deadarrez
 biraoz ta araoz ta asarrez } dirautso baita su gori asarrez
 ¿Celan ain itzal-arina n'izanic
 nayaukec emen estu ta catigu?
 Niretzat az, chacur, gauz'ez, catibu,
 ez doana ez erparic ez zanic.
 Alan bere jire aleguerea!
 ¡Ara t^a onaco eure bicitzea!
 Ni barriz atsacabez
 burdina artean emen naibaguez... —
 — «Onda doc, diño chacurac (parcatu)
 egotea eu orlan, ni ascatu.
 Az erpatsua, ta odol-zalea:
 neu guizon echeen yagontzallea.
 t^aezpaintz alangoa
 ez natzac ni eu bashen mistoa
 Euc sartzen deutsec guztiai bildurra:
 eguia doc au eta ez guzurra.»
 ¿Cetacoira indar-putzac lurrean
 izango baira norberen caltean?
 ¿Ceinbat obe bigunchu izatea
 ta biotz errukiorra aguertzea?
 ¿Ez dozu nai cateric?
 Ez bada zuc ños eguin calteric.

(Iarraituko da).